

Centrum voor Onderzoek en Statistiek

Bouwstenen voor beleid

Het COS blijft in beweging

Uw
informatie-
behoefte
is ons
uitgangspunt.

Heel vaak horen we: 'Het COS, dat is toch het CBS van Rotterdam?' Met deze brochure geven we u graag een kijkje in de keuken van het Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS), het onderzoeksbureau van de gemeente Rotterdam. Te beginnen bij ons 20-jarig jubileum. Op 1 juli 2011 bestond het COS precies twintig jaar. Al die tijd voorzien we gemeentelijke diensten, deelgemeenten en non-profit organisaties van betrouwbare statistische gegevens en onderzoeksrapportages op allerlei gebieden zoals demografie, wonen, arbeid en inkomen, sociaal beleid, leefbaarheid en veiligheid, vrijetijdsbesteding.

Nieuwe technologie

Vanzelfsprekend hebben onze onderzoeken en onderzoeksmethoden een enorme ontwikkeling doorgemaakt. In eerste instantie door de automatisering en later door de komst van internet. Maar ook de wijze waarop we informatie presenteren ontwikkelt mee. De uitgebreide tabellen van vroeger worden steeds meer vervangen door informatieve beelden. Met nieuwe technologie zoals Business Intelligence kan informatie sneller en interactiever ontsloten worden. Daarom zijn we in ons eenentwintigste levensjaar een Expertise Centrum Informatievoorziening gestart dat alle expertise op dit gebied gaat bundelen. Het COS zit dus niet stil. Met 25 ervaren onderzoekers, statistici en ondersteuners waaronder sociologen, psychologen, sociaal geografen en bestuurskundigen blijven we gedreven werken aan het ondersteunen van het lokale beleid.

Logo of Gemeente Rotterdam
Staat van Rotterdam
2011

10
Rotterdam sociaal gemeten
De meting Sociale Index

Logo of Gemeente Rotterdam
Bevolkingsprognose Rotterdam
2010-2025

Fotocollage: Arnoud Verhey

Het ene onderzoek is het andere niet

In economisch mindere tijden worden onderzoek en statistiek extra belangrijk. Met de voorbereiding en uitvoering van beleid zijn vele miljoenen gemoeid. En geld kunt u maar een keer uitgeven. Het is dus van essentieel belang om uw beleid te baseren op betrouwbare cijfers. Bovendien wilt u dat het gevoerde beleid ook het beoogde effect heeft. Onderzoek en statistiek kunnen helpen om uw middelen zo effectief mogelijk in te zetten en waar nodig bij te sturen.

Verschillende technieken

Het COS maakt gebruik van verschillende onderzoekstechnieken. Al naar gelang de informatiebehoefte voeren we bestandsanalyses uit of zetten we enquêteonderzoeken op onder de Rotterdamse bevolking. Maar ook onder specifieke doelgroepen zoals jongeren, bewoners van koopwoningen of uitkeringsgerechtigden. Enquêtes houden we schriftelijk, digitaal of telefonisch. Ook combinaties van deze onderzoeksmethoden komen voor. En als het bijvoorbeeld gaat om het verhaal achter de cijfers doen we kwalitatief onderzoek. Met behulp van interviews en groepsdiscussies onderzoeken we motieven, emoties en behoeften. Steeds vaker maken we gebruik van ons Digitaal Stadspanel Rotterdam. Dit panel bestaat uit ruim 5.000 betrokken Rotterdammers, die periodiek hun mening geven over actuele onderwerpen.

Jaarlijks verschijnen er bij het COS rond de 50 onderzoeksrapporten. Hiernaast staan er drie die regelmatig verschijnen. De 'Sociale Index', over de sociale kwaliteit van deelgemeenten en buurten. De 'Staat van Rotterdam', Rotterdam op hoofdlijnen en vergeleken met andere grote steden. De 'Bevolkingsprognose', een 2-jaarlijkse prognose van de bevolkingsontwikkeling van de stad en deelgemeenten.

Foto: Miranda Spek

Cijfers zijn niet absoluut

‘Een veel
genuanceerder
en levendiger
beeld.’

Annemarie Reijnen werkt al geruime tijd bij het COS en doet veel kwalitatief onderzoek. ‘Vaak gaat het om harde cijfers, want daar wordt het beleid op afgerekend. Maar dan weten we nog niet altijd wat er achter die cijfers schuilgaat. Cijfers zijn niet absoluut. Als je het goed wilt doen, zou je dus eigenlijk kwantitatief én kwalitatief onderzoek moeten doen. Dat geeft een veel genuanceerder en levendiger beeld. Kwalitatief onderzoek gaat in op achterliggende motivaties, meningen, wensen en behoeften van de doelgroep. Het laat zien hoe mensen redeneren en beslissingen nemen.’

Groepsinterviews

‘Kwalitatief onderzoek geeft een goed inzicht in het hoe en waarom van meningen en gedragingen. We voeren het vaak uit in de vorm van individuele- of groepsinterviews. Het grote voordeel van groepsinterviews is dat ze in korte tijd veel informatie opleveren en de kosten gering zijn.

Kwalitatief onderzoek kun je inzetten bij de ontwikkeling en evaluatie van beleid. Maar ook om de doelgroep te laten meedenken over nieuwe producten en diensten. Het zou goed zijn als er meer gebruik gemaakt wordt van de uitkomsten van dit type onderzoek, want het levert echt veel inzichtelijke, relevante en bruikbare informatie op.’

Foto: Miranda Spek

Onderzoeksadviesering: de stad als drijfveer

‘Wanneer hebben we het beoogde effect bereikt?’

Vanwege onze kennis en expertise vragen opdrachtgevers ons regelmatig om advies te geven over bepaalde onderwerpen. Dit kan eenmalig zijn, maar we kunnen ook zitting nemen in een adviesclub of -orgaan, die gedurende een langere periode regelmatig bij elkaar komt.

Wim van der Zanden werkt sinds de oprichting bij het COS. Hij wordt vaak vroegtijdig betrokken om opdrachtgevers te adviseren over het meten van beleidseffecten. ‘Ik voel me erg betrokken bij het wel en wee van Rotterdam. Deze stad van uitersten is voor mij een enorme drijfveer. In opdracht van de gemeenteraad doen wij onderzoek naar het effect van zogenoemde ‘Rotterdamwet’. Deze huisvestingsvergunning is bedoeld om de instroom van mensen met een bijstandsuitkering te beperken in Rotterdamse buurten die te kampen hebben met een bovenmaatse sociaal-economische problematiek. De maatregel is momenteel van kracht in vijf wijken in Rotterdam Zuid: Tarwewijk, Carnisse, Oud Charlois, Bloemhof en Hillesluis.’

Foto: Beelden-van-Enlup

'Kijk ook
naar
de andere
indicatoren.'

Genuanceerd afwegingskader

'Het college heeft ons eerder gevraagd om hen te adviseren over de vraag 'wanneer hebben we het beoogde effect bereikt en kunnen we hiermee stoppen?' Om die vraag te kunnen beantwoorden, hebben we eerst bepaalde grenswaarden benoemd en gekeken hoeveel uitkeringsgerechtigden er in die wijken wonen. Dat was 14%, terwijl het Rotterdamse gemiddelde 7% is.'

'Als je voor die wijken zou streven naar het Rotterdamse gemiddelde betekent dat dus dat je pas kunt ophouden als het met 7% daalt. Maar dat kun je in die wijken niet verwachten, omdat de woningvoorraad daar vooral uit goedkope huurwoningen bestaat. Ons advies is: kijk ook naar de andere indicatoren en corrigeer daarop. We hebben op basis daarvan een genuanceerd afwegingskader geformuleerd. Ik vind het een uitdaging om bij te dragen aan het beleid om de stad te verbeteren.'

Vindplaats voor cijfers en statistische gegevens

Een
schat aan
informatie
over de stad
en buurten.

Wist u dat de website www.rotterdam.nl/onderzoek een schat aan informatie bevat? Op een snelle en eenvoudige manier raadpleegt u cijfers en statistische gegevens over Rotterdam. Zo haalt u met Stadsgetallen aan de hand van de kaart van Rotterdam de meest gevraagde statistische gegevens over bijvoorbeeld het aantal inwoners, woningen of de opkomst tijdens de laatste verkiezingen per buurt of deelgemeente op. Met Buurt Informatie Rotterdam Digitaal (BIRD) maakt u zelf stap voor stap tabellen en kaarten met informatie over onder meer de bevolking, wonen, economie, leefbaarheid en veiligheid. RotterdamData biedt nog verdergaande mogelijkheden. Hiermee maakt u zelf kruistabellen, grafieken en geografische weergaven. Via een stappenplan kunt u de informatie selecteren waar u naar op zoek bent.

Heeft u altijd al willen weten hoeveel aangiften er bij de politie gedaan worden of wat de samenstelling van de woningvoorraad is? Bij het COS kunt u terecht voor zo'n 125 tabellen met allerlei statistische informatie over Rotterdam. Op de website zijn ruim 500 COS-onderzoeken terug te vinden. Ze zijn ondergebracht in thema's als demografie, wonen, arbeid en inkomen, sociaal beleid, leefbaarheid en veiligheid, vrijetijdsbesteding.

Wilt u meer weten over het statistiekaanbod, bijvoorbeeld over informatie die niet op de website staat, mail of bel dan met het COS.

Foto: Miranda Spek

De jongste beweging binnen het COS

‘Optimaal
gebruik van
nieuwe
technieken
en informatie.’

In 2011 zijn we een Expertise Centrum Informatievoorziening gestart dat alle expertise op het gebied van Business Intelligence gaat bundelen.

Met deze jongste beweging binnen het COS houden we ons meer bezig met het genereren van informatie met tools als Cognos en met koppelingen van zogenoemde GEO-informatie (zoals ArcGis).

Paul Berkel is als adviseur informatievoorziening binnengehaald om het ECI op te zetten. ‘De komende periode richten we ons op het maken van rapportages vanuit beleids- en bedrijfsvoeringsinformatie en statistische bestanden. Het doel is om optimaal gebruik te maken van nieuwe technieken en informatie. En dat vinden we bij het COS, zeker in deze tijd, erg belangrijk.’

Colofon

Uitgave: Gemeente Rotterdam, Centrum voor
Onderzoek en Statistiek (COS), 2011
Postbus 21323
3001 AH Rotterdam
010 - 267 15 00
E. infocos@rotterdam.nl
www.rotterdam.nl/onderzoek

Redactie: Gemeente Rotterdam, Servicedienst,
Communicatiediensten

Fotografie: Arnaud Verhey, Miranda Spek en
beelden van Rotterdam Imagebank

Vormgeving: Jacqueline Meijer/Robedrijf diensten

Printwerk: Robedrijf Diensten

Oplage: 1750

